

elektryczne deskorolki, hulajnogi, rowery

r a p o r t z k o n t r o l i

INFORMACJA Z KONTROLI ELEKTRYCZNYCH DESKOROLEK, HULAJNÓG I ROWERÓW

Termin: II kwartał 2019 roku

Kontrolujący w ramach planu:

- wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej z mazowieckiego, pomorskiego, podkarpackiego i śląskiego.

Cel kontroli: sprawdzenie, czy wprowadzone do obrotu maszyny - elektryczne środki transportu niedrogowego, niepodlegające homologacji, spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn¹ i nie stwarzają niebezpieczeństwa dla użytkowników.

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 20 przedsiębiorców, w tym:

- 9 placówek detalicznych,
- 8 sklepów wielkopowierzchniowych,
- 3 sprzedawców hurtowych².

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 41 rodzajów wyrobów.

Kontrola prawidłowości wystawienia i dołączenia do wyrobu deklaracji zgodności wykazała:

- w 11 przypadkach niedołączenie deklaracji do wyrobu,

- w 15 przypadkach jej nieprawidłowe sporządzenie (brak opisu maszyny, brak nazwy i adresu producenta, brak odniesienia do właściwej dyrektywy, niewskazanie norm zharmonizowanych zastosowanych w procedurze oceny zgodności, brak dwóch ostatnich cyfr roku oznaczających rok, w którym umieszczono znak CE, brak danych osoby upoważnionej do sporządzenia deklaracji w imieniu producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela).

Kontrola zgodności z zasadniczymi wymaganiami wykazała:

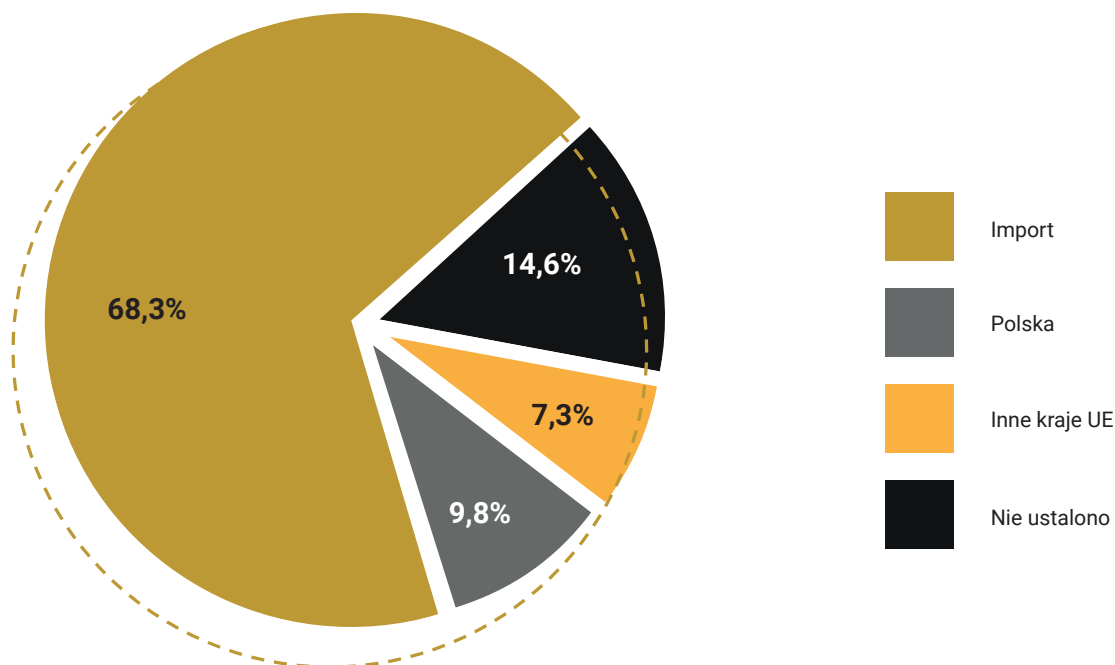
- w 32 przypadkach nieprawidłowe sporządzenie instrukcji obsługi (brak instrukcji w języku polskim, brak wymaganych ostrzeżeń, brak informacji niezbędnych do bezpiecznego użytkownika maszyny, brak opisu zastosowania maszyny zgodnego z przeznaczeniem),
- w 28 przypadkach niewłaściwe oznakowanie maszyn (brak nazwy i adresu producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela, brak określenia maszyny, brak roku budowy).

Kontrola prawidłowości oznakowania CE, potwierdzającego domniemanie zgodności z wymaganiami, w jednym przypadku wykazała oznakowanie niezgodne ze wzorem.

¹ Dz. U. Nr 199, poz. 1228

² Do sprzedawców hurtowych zaliczono również producentów i importerów prowadzących sprzedaż hurtową.

Wykres 1. Pochodzenie skontrolowanych wyrobów

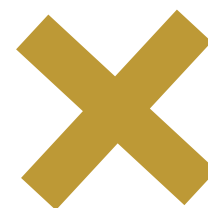
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Działania Inspekcji Handlowej: w przypadku niezgodności o charakterze formalnym, które można łatwo wyeliminować, inspektorzy IH występowali do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie wyrobów do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych³ łącznie 34 razy (szczegółowe informacje dostępne są w wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej).

Do organów ścigania skierowano 4 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa⁴, w związku ze stwierdzeniem wprowadzenia do obrotu wyrobu niespełniającego zasadniczych wymagań.

Wnioski: Kontrola elektrycznych środków transportu niedrogowego, niepodlegających homologacji, była pierwszą kontrolą tego typu wyrobów i wykazała wysoki odsetek nieprawidłowości, co świadczy o niskiej świadomości obowiązujących uregulowań prawnych wśród przedsiębiorców wprowadzających te wyroby do obrotu. Stwierdzone niezgodności miały charakter

formalny i były możliwe do wyeliminowania w ramach dobrowolnych działań naprawczych, należy jednak podkreślić, że np. brak jasno sformułowanej informacji o sposobie korzystania z maszyn, może prowadzić do ich niewłaściwego użycia i w konsekwencji obrażeń. Zatem prowadzenie regularnych kontroli w tym zakresie wydaje się uzasadnione.

³ art. 40k ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 155, dalej: uosoz)

⁴ art. 45 uosoz

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Zakup elektrycznych środków transportu niedrogowego

Zainteresowanie konsumentów elektrycznymi środkami transportu niedrogowego rośnie od kilku lat. Wbrew pozorom, są urządzenia o niejednokrotnie bardzo skomplikowanej konstrukcji, tak więc ocena ich jakości i bezpieczeństwa może być dla przeciętnego konsumenta dość trudna. Nie dysponując specjalistyczną wiedzą techniczną i przyrządami pomiarowymi, nie można jednoznacznie stwierdzić, czy zastosowane rozwiązania zapewniają użytkownikowi bezpieczeństwo.

W pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na to, czy na urządzeniu znajduje się znak CE o poniższych kształtach:

Znak ten pozwala domniemywać zgodność danego wyrobu lub procesu jego wytwarzania z zasadniczymi wymaganiami określonymi w stosownych przepisach. Brak znaku na maszynach oznacza zwykle brak przeprowadzenia przez producenta właściwej procedury oceny zgodności.

Warto także zwrócić uwagę na ewentualne dodatkowe atesty. Chociaż nie są one obowiązkowe, to informacja o ich uzyskaniu jest świadectwem dbałości producenta o bezpieczeństwo wyrobów. Najbardziej znanym symbolem bezpieczeństwa jest niemiecki znak „GS” (skrót od „Geprüfte Sicherheit” – potwierdzone bezpieczeństwo). Również znaki takie, jak TÜV (Technischer Überwachungsverein), VDE (Verband der Elektrotechnik Elektronik Informationstechnik) czy też Znak Zgodności z Polską Normą, umieszczone na wyrobie świadczą o sprawdzeniu poziomu bezpieczeństwa urządzenia przez niezależną od producenta jednostkę.

Kolejnym ważnym elementem wymagającym sprawdzenia jest stan urządzenia. Sprawdźmy, czy na obudowie nie ma pęknięć, wgnieceń czy innych uszkodzeń, lub czy obudowa nie jest luźna oraz czy starannie ją zamontowano. Istotne jest mocowanie przewodów, przełączników i osłon. Nie powinny być luźne lub źle dopasowane. W dalszej kolejności należy sprawdzić, czy do maszyny dołączono deklarację zgodności w języku polskim, zawierającą przede wszystkim opis identyfikujący wyrób oraz oświadczenie, że maszyna spełnia wszystkie odpowiednie przepisy dyrektywy 2006/42/WE w sprawie maszyn.

Na urządzeniu powinny znajdować się naniesione w sposób widoczny, czytelny i trwałe m.in. następujące informacje:

- nazwa i adres producenta,
- oznaczenie serii lub typu maszyny,
- informacje niezbędne do bezpiecznego użytkowania oraz dotyczące typu maszyny.

Do wyrobu powinny być dołączone instrukcje obsługi w języku polskim warunkujące jego bezpieczne użytkowanie. Instrukcja powinna zawierać m.in.:

- powtórzenie informacji zamieszczonych w oznaczeniu maszyny,
- informacje ułatwiające konserwację maszyny, takie jak: adres importera, serwisu,
- przewidywane zastosowanie maszyny,
- instrukcje dotyczące bezpiecznego przekazywania do eksploatacji, użytkowania, przemieszczania maszyny z podaniem jej masy i masy części maszyny, jeżeli mają one być transportowane osobno, montażu i jej demontażu, regulacji, konserwacji, obsługi i napraw.

Zastosowanie elektrycznych środków transportu niedrogowego

Elektryczne deskorolki, hulajnoggi i rowery to coraz częstszy element miejskiego krajobrazu. Coraz częściej są one udostępniane konsumentom przez liczne wypożyczalnie. Urządzenia te są konstruowane w taki sposób, aby umożliwić jazdę każdemu, bez względu na sprawność, wiek i umiejętności.

Użytkownicy tego typu pojazdów często niestety nie mają większej wiedzy o przepisach ruchu drogowego. Stwarza to niejednokrotnie sytuacje konfliktowe z innymi uczestnikami ruchu, jest też często źródłem poważnych zagrożeń, z uwagi na korzystanie przez nich

podczas jazdy zarówno z chodników, jak też dróg dla rowerów, a nawet jezdni. Osoba poruszająca się przy pomocy tego typu urządzenia nie może być traktowana jako pieszy, ani też jako kierujący rowerem, co powoduje wątpliwości i brak jednolitego podejścia do osób poruszających się przy pomocy takich urządzeń ze strony organów upoważnionych do kontroli ruchu drogowego.

Aktualnie trwają prace nad nowelizacją przepisów o ruchu drogowym, mającą na celu uregulowanie statusu prawnego urządzenia transportu osobistego (a tym samym jego użytkownika – kierującego tym urządzeniem), określenie części drogi przeznaczonych do ruchu urządzeń transportu osobistego, dopuszczalną prędkość wskazanych urządzeń, uprawnienia oraz minimalny wiek osób poruszających się przy użyciu tych urządzeń.

Ponieważ elektryczne środki transportu niedrogowego pozwalają na jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h, skutki nieostrożnej jazdy mogą być bardzo groźne – zarówno dla osób z nich korzystających, jak również postronnych. Pamiętać zatem należy o stosowaniu odpowiednich środków ochrony osobistej (kaski, ochraniacze), jak również zwracać uwagę na innych uczestników ruchu.

Kupując elektryczną deskorolkę, hulajnogę, rower czy inny pojazd warto zwrócić uwagę na kilka parametrów. Jednym z nich jest pojemność akumulatora. Większy pozwoli dłużej cieszyć się jazdą. W tym miejscu należy też wspomnieć o czasie ładowania – dobrze, by był możliwie krótki. W zależności od terenu po którym

zamierzamy się poruszać zwróćmy uwagę na rozmiar kół – małe nadają się do jazdy po utwardzonych nawierzchniach. Rozmiar ma znaczenie również dla komfortu jazdy. Istotną kwestią jest dopuszczalne obciążenie – jazda przez dorosłego pojazdem przeznaczonym dla dzieci może skończyć się wypadkiem. Skoro mowa o dzieciach, należy zwrócić uwagę, by nie wybierać dla nich modeli rozwijających zbyt wysoką prędkość. Jakość wykonania – deskorolka elektryczna powinna być stabilna i wykonana z materiałów solidnej jakości. Warto zwrócić uwagę na same koła oraz wyświetlacz, który informuje między innymi o stanie naładowania baterii.

Oczywiście znaczenie ma też cena pojazdu – warto zwrócić uwagę, czy model oferowany za niewielką kwotę jest równie solidnie wykonany, co wyroby renomowanych producentów.

Oczywiście, podobnie jak w przypadku innych urządzeń mechanicznych, szczególnie istotne jest zapoznanie się z instrukcją obsługi i stosowanie się do jej zaleceń – pozwoli to uniknąć wielu zagrożeń, w tym zranienia i porażenia prądem. Instrukcje należy zachować, aby można było również w przyszłości rozwiązać ewentualne wątpliwości dotyczące użytkowania sprzętu.

Opracowanie:

Departament Nadzoru Rynku UOKiK

